Marryats Opdragelse havde holdt hende i fuldstændig Uvidenhed med Hensyn til Ægteskabets Betydning, og hun var aldeles uvidende om de Følelser, som bør danne Grundlaget for en ægteskabelig Forening; hun havde aldrig læst Romaner, og hendes Sind var fuldstændig uberørt af Elskov.

Hendes Ægteskab blev følgelig en Kval og en dyb Skuffelse.

Let fængelig som hun var, let begejstret for alt ædelt og højt, for Aandens Frihed, for Sandhed og Ret, havde hun kort før sit Ægteskab for første Gang følt sit varme irske Blod banke i alle Pulse ved at komme i Berøring med Englands politiske Radikalisme og den irske Uafhængighedsbevægelse. Hendes Mand, en dagligdags Universitetslærd, lod sig fuldstændig beherske af Konservatismen, af, hvad »Alle« ansaa for »passende«, af Skik og Brug. *Han* havde ingen Forestilling om, til hvilken himmelstormende Flugt den unge Fugl, han havde fanget, var skabt, hvilke Kræfter den begyndte dunkelt at føle røre sig i dens Sjæls Dybder. *Hun* følte sig som i et trangt Bur og søgte at døve sin Sorg ved ivrige Studier; desuden skrev hun Noveller til det bekendte Tidsskrift »The Family Herald«. De boede paa dette Tidspunkt i Cheltenham, hvor Frank Besant havde en Plads som Overlærer; kort Tid efter fik han imidlertid — ved sin Hustrus Onkels, Lord Hatherlays Protektion — et Præsteembede med en Indtægt af ca. 8000 Kr. i aarlig Indtægt.

(Fortsættes).

Henny Diderichsen

Stemmeretten. *)

Jeg vilde gerne gøre Bladets Læsere opmærksom paa, at der Fredagen den 31. Januar i Rømersgade holdes et Møde med Diskussion om »Kvindelig Stemmeret«. Det var ønskeligt, om mange vilde give Møde for at faa mere Oplysning om Sagen, men ogsaa for at man ikke skal faa Bestyrkelse i den Paastand, at Kvinderne ikke bryder sig om Stemmeret.

Naturligvis er der mange, der ikke gør det — ligesaa var det jo med Bondestanden, da den i 1848 fik Stemmeret — men hvor er dog Bønderne gaaet frem siden den Tid — baade i aandelig og materiel Henseende Hvad man ikke har Ansvar for og intet kan gøre ved, er det undskyldeligt, at man ikke har Interesse for, og derfor er saa mange Kvinder ligegyldige for, hvad der angaar Folk og Fædreland.

I Krigens Tid kom en Mand til at tale med 2 Bondekoner om Krigen, og hvad den førte med sig. Konerne var meget ulykkelige over Krigen, men Manden søgte at tale dem til Rette ved at forestille dem, at naar det gjaldt Fædreland og Frihed, saa maatte man være villig til at ofre noget, selv om det var dyrebart. Manden hørte til det Slags Folk, som man plejer at kalde de pæne og fine, han kunde ogsaa henregnes til de studerte, som man plejer at anse for de dannede. Alligevel vilde hans Tale ikke ret vinde Indgang. Da han var gaaet, sagde den ene Kone: »Du kan tro, Ane, at Fædreland og saadan noget har noget at betyde for *saadanne* Folk«. »Saadan noget« er jo et meget ubestemt Udtryk, men det maa jo være noget, som hænger sammen med Fædrelandet — og vi kan da tænke paa Frihed, Modersmaal, Hustru o. s. v. og ved »saadanne Folk« har hun tænkt paa Præsten og Degnen i det Sogn, hvor hun boede, Herremanden, Doktoren, maaske ogsaa Smeden; men naturligvis har hun ikke tænkt paa nogen Kvinde, ikke engang Præstens eller Degnens Kone; thi hun sluttede fra sig selv, og hun vidste sig selv fri.

Saadan skulde det ikke være. Fædreland og saadan noget — det skulde ligge os alle paa Hjerte, baade høje og lave, Mand og Kvinde.

»Vi skal give vor Broder, vor Bejler, vor Ven,
Vi skal give vor Brudgom, vor Mand,
Vi skal give det bedste, det kæreste hen
For at frelse vort Fædreland«.«

Og skulde Fædreland og saadan noget ikke komme os ved? Det er desværre ikke alene de to Koner og ligesindede, der tænker saadan. Det maa ogsaa de tænke, der ikke vil tage Kvinderne med paa Raad og give dem Stemmeret i saadanne Sager, men siger som Enevoldsherren: Vi alene vide; og de har ogsaa Ansvaret for, at saa mange Kvinder siger, at »saadan noget ikke kommer dem ved. Skal vi give vore Penge i Skatter saa vel som Mændene, og skal vi give det dyreste, vi ejer, saa er det ret og billigt, at vi ogsaa tages med paa Raad, hvor Bestemmelserne tages, om hvad Pengene skal bruges til, og hvad vi skal give vore Elskede hen til

Men vi maa selv gøre, hvad vi kan for at faa den Ret og »Saadanne Folk« maa hjælpe os, som de hjalp Bønderne i sin Tid, saa sker det nok, og saa skal der blive færre og færre Kvinder, som siger, at Fædreland og »saadan noget« ikke kommer os ved; — og det skal blive til Gavn for Fædrelandet. — »Thi den Haand, der rører Vuggen, styrer Verden«.

Jutta Bojsen Møller.

*) Efter at Bladet var sat, blev Mødedagen forandret til d. 23. Fru Müllers Udtalelser har dog derfor ikke mindre Interesse *Red.*

Bøger.

J. L. Heiberg: **Elverhøj.** Udg. med Indledning af P. Hansen. 2. Oplag. (Gyldendals Forlag. 1 Kr.)

At denne lille nemme og billige Udgave allerede foreligger i 2det Oplag, viser bedst, hvilken udmærket Hjælp Læserne har i P. Hansens fortræffelige Indledning. Man kan kun ønske, at vi havde mange flere af vore klassiske Digterværker i Udgaver af denne Art. Gid det store og berømmelige Forlag vilde glæde den danske Læseverden med at give ligesaa billige Udgaver af *Hjortens Flugt* (med Dahlerups Indledning), *En Sjæl efter Døden* (med Alfr. Ipsens), og fortsætte med *Svend Dyrings Hus* o. lign. Værker; det vilde være til stor Gavn, ikke mindst for Skolen. Det er godt nok, at vi faar billige Udgaver som i »*Gyldendals Bibliothek*«, men hvor langt nyttigere vilde disse ikke være, om de blev ledsaget af saa ypperlig en Vejledning som P. Hansens. »*Landsbybørnene*« og »*Danserinden*« f. Ex., vilde da sikkert ikke nøjes med at staa i deres pæne Bind og tage sig ud i Reolerne. Vi anbefaler dette til Prof. Østergaards Overvejelse!

Lector.

„Separationsbevillingen tabt sin Gyldighed".

I et københavnsk Dagblad læstes fornylig følgende:

Drukket Gift.

En 40-aarig Kvinde, Margrethe Christiansen, forsøgte i Gaar at tage sig af Dage med Gift.

Hun boede i en Kvistlejlighed i Baggaarden til Ejendommen Raadmandsgade 21 og havde tre smaa Børn, som hun skaffede Føden ved at sy for en velgørende Forening »Karmel«. Indtægten var imidlertid meget ringe, og baade hun og Børnene led ofte Nød.

Hertil kom, at hendes Mand, fra hvem hun var separeret, i den sidste Tid havde slaaet sig ned i Lejligheden og krævet, at hun skulde underholde ham med. Han var en raa og fordrukken Fyr, der ikke selv bestilte noget, og hun var for et Aars Tid siden blevet separeret fra ham, fordi han mishandlede hende og Børnene, naar han kom fuld hjem.

At forsørge dette Mandfolk oversteg imidlertid hendes Kræfter, og hun besluttede derfor at begaa Selvmord. Hun kunde nemlig ikke blive af med Manden igen, efter at hun en Gang havde lukket ham ind, idet Separationen dermed betragtedes som hævet, og da han drak værre end før, gjorde han Hjemmet til et Helvede baade for hende og Børnene.

I Gaar Eftermiddags tømte den ulykkelige Kvinde en Flaske Gift, mens Manden laa og sov en Rus ud paa Sengen. Naboerne ved Siden af hørte hendes Jamren og Rallen og fik tilkaldt en Betjent, der kørte med hende til Kommunehospitalet. Her blev hun udpumpet, men det er tvivlsomt, om hendes Liv kan reddes. (»Kbhvn.«).

Det fejler næppe, at hvor afstumpede de Flestes Nerver end er for den Hærskare af Elendigheder, hvormed Nutidens »Civilisation« tager sig betalt, vil en Hverdagstragedie som denne dog gøre et vist Indtryk. Her er nemlig aabenbart en dum og brutal Lovgivning Skyld i den dybeste og haabløseste Jammer, hvorfra der ganske rigtig ingen anden Udvej er at opdage end Døden. Det er Samfundet, der ogsaa her, som paa saa mange andre Punkter, værner »Moralen« med det smukke Resultat at bringe sine mindst modstandsdygtige Medlemmer til i den yderste Fortvivlelse at lægge Haand paa sig selv. Og ethvert Menneske med Hjærtet paa rette Sted maa, — dette er det forfærdelige ved at tænke sig den — sande: her er alene Befrielse i Døden!

Separationsbevillingen er omsider opnaaet efter maaske mange Aars haarde Nød. Endelig, endelig faar den ulykkelige Kone Lov til at bo for sig selv med sine Børn. Om tre Aar er hun helt fri, naar hun aldeles intet Samkvem har med Manden. Thi dette er en Betingelse, som Lovgivningen kræver, for at den endelige Skilsmisse kan fuldbyrdes.

Men saa sker dette, at den usle Drukkenbolt opsøger hende, tigger og beder om Husly, bare for en Nat. Og — han har dog en Gang været hende kær, og han er hendes Børns Fader — saa lukker hun ham ind, og alt er tabt. Der maa begyndes for fra igen.

Naturligvis — hun *burde* ikke have lukket ham ind men søgt Politiets Beskyttelse mod hans Paatrængenhed. Hun *burde* have været døv for alle Bønner og Løfter og Brændevinsgraad. Men hvem vil gaa i Rette med den arme Kone?

Teorier er gode nok — til deres Brug. Men hvor der er Valg mellem en smuk og agtbar Teori paa den ene Side og Menneskeliv og Menneskelykke — ja, og Menneskesjæle — paa den anden Side, der faar i den kære Guds, den sunde Sands's og den umiddelbare Retfærdighedsfølelses Navn Teorien »gaa sig en Tur«.

Der *er* Ting, som Menneskenaturen oprører sig imod, ikke kan og ikke heller skal bære. Dertil hører Ting som denne.

Der er selvfølgelig dem, der raaber op om »Ægteskabets Hellighed« ogsaa der, hvor Ægteskabet er saa vanhelliget som vel muligt, idet den ene Part er bleven et Dyr paa to Ben. Filisteriet og Hykleriet, Dumheden og Tykhudetheden er skrækkelige Magter i »dejligst Vang og Vænge«. Jeg erfarede det nylig, da jeg i et af vore Dagblade tog mig for at spørge, om de mange Barnemord var nødvendige for at opretholde Moralen, og vovede at foreslaa noget i Retning af et midlertidigt Hjem for den ugifte, frugtsommelige Kvinde og en *midlertidig* Forsørgelse af Barnet, begge Dele paa det offentliges Foranstaltning. Straks var der de Godtfolk, der skreg op om, at jeg »rokkede ved det sædelige!« Man tænke sig: det sædelige Ideal rokkes ved at forhindre Barnemord og Tugthusstraffe! Et *saadant* sædeligt Ideal vilde jeg ganske vist ikke røre en Finger for at værge.

Og der skal nok være dem, — sagtens væsenlig de samme —, der ogsaa her vil vende Øjnene mod Himlen og korse sig og ævle Moral og vejre »Frileveri« m. m.

Men det skal ligefuldt siges, til det høres, at her er der et Hul i Lovgivningen, som skal stoppes. En aabenbar Drukkenbolt bør ikke kunne ødelægge sin fraseparerede Hustru og hendes stakkels lille Eksistens, fordi hun har været svag nok til at give ham Husly. Hun maa i det mindste have Ret til at fordre ham fjærnet fra sit Hjem og ved at føre Bevis for hans Fordrukkenskab faa Separationsbevillingen bekræftet eller dog i det mindste efter den sædvanlige, alt en Gang prøvede og nok som pinagtige »Mægling«, erhverve en ny Bevilling. At saa megen Tid er tabt inden endelig Skilsmisse turde være Straf nok for en tilgivelig Ubetænksomhed. Manden bør under ingen Omstændighed

Paa Rejse.

I 5 Dage har vi befundet os som i et russisk Bad — uafbrudt, Dag og Nat. I 5 Dage har vi nemlig været paa det røde Hav, som skal være det hedeste Hav i Verden, naar undtages den persiske Bugt og nogle Steder ved Australien.

Denne trykkende Hede paa det røde Hav er en ganske naturlig Følge af dets geografiske Beliggenhed. Det kan nemlig betragtes som den laveste Del af en mægtig Dal; mod Øst begrænset af Arabiens Højsletter, mod Vest af en Række Bjærge, der paa nogle Steder naar en Højde af 6000 Fod over Havet. Naar dertil kommer, at det er meget lidt aabent baade mod Nord og Syd, idet Adgangen til det mod Syd er det smalle Bab-el-Mandeb Stræde og mod Nord den endnu smallere Suez-Kanal, saa er det ikke saa underligt, at der bliver meget lunt, og at Luften kan blive kvælende varm.

Aftenerne er som oftest endnu mere trykkende hede end Dagene, og der hører megen Overvindelse til at gaa fra Dækket og ind i de endnu hedere Kahytter og gaa til Køjs. Det hænder da ogsaa, at saa en og saa en anden slumrer blidelig ind paa Dækket i en Kurvestol, en Hængekøje eller et mere eller mindre bekvemt Sted.

En Nat vaagner jeg saaledes i en Hængekøje; i første Øjeblik kan jeg ikke rigtig orientere mig og ser mig lidt forvirret omkring; men lidt efter lidt gaar det op for mig, at jeg befinder mig paa »Korea's« Dæk og ved denne Tid burde være gaaet til Køjs — Kl. er nemlig ca. 3. Natten er imidlertid saa dejlig, at jeg foretrækker at gaa en Tur. Tusinder og atter Tusinder af Stjærner er synlige paa Himlen; Vandet er klart og blankt og saa fuldt af Morild, at *det* næsten ogsaa ser ud som en Himmelhvælving, tæt besaaet med blinkende, glimtende, lysende Stjærner.

Jeg gaar omkring paa Dækket og finder snart, at der er flere, der som jeg har foretrukket Dækket for Kahytten, enten de nu er bleven overrumplede af Søvnen, medens de betragtede Himmelens Dejlighed, eller de med fuldt Vidende og Vilje har givet sig i dens Magt paa det Sted, hvor de laa.

Skibslægen ligger i blid Søvn i en »long-chair«. En norsk Dame, der er paa Vejen over til sin Mand, som er ansat i Kina, ligger i en anden »long-chair«, men rigtignok ikke i blid Søvn; hun klager sig ynkeligt og synes at mene, at det er en lille Smule uartigt fra Naturens Side, at der ikke er mere frisk Luft paa det røde Hav. — I en Krog ligger noget, som jeg ikke lige straks kan begribe hvad er; det ligner en uhyre forstørret Larve; jeg gaar lidt nærmere og stirrer paa Fænomenet, da det pludselig rører sig og med en i Betragtning af Omgivelsernes Larm utilbørlig høj Stemme spørger: »Anything to see?« — »Aa, er det Dem, Mr. S.« — — jo, det er Mr. S., en gammel Hollænder, som, efter i 40 Aar ikke at have set sit Fædreland, har besøgt dette og nu atter er paa Vej til Kina, hvor han bor. Han plejer altid at komme og meddele, naar der er »noget at se«; især interesserer han sig meget for Dampskibe. Naar vi undertiden om Aftenen møder en Postdamper, kommer Mr. S. i en Slags Henrykkelses-Tilstand; men det er ogsaa et kønt Syn i stille, klart Vejr at se et saadant Skib stærkt oplyst fra øverst til nederst, glide roligt og majestætisk hen over Vandet. Jeg oplyser Mr. S. om, at der er ingen Damper at se, men at der er en dejlig Stjærnehimmel og et Vand, der lyser af Morild. »Naa— aa,« siger han beroliget og lægger sig til at sove igen. — Inden jeg gaar videre, siger jeg deltagende til den gamle Mand: »Men Mr. S. er det ikke altfor haardt for Dem at ligge der paa Dækket;« — han har nemlig kun lidt under Hovedet. Min Deltagelse rører ham dybt; af sine Lungers fulde Kraft raaber han: »Oh no, Miss . . .« Jeg flygter i Hast af Frygt for at hele Besætningen skal